Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

ВОЛЬНАЯ ПРАЦА

Орган Беластоцкага абкома і гаркома КП(б)Б і абласнога выканаўчага камітэта

Год выдання другі

№ 270 (339)
СУБОТА
23
ЛІСТАПАДА
1940 г.

Цана 10 капеек.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ГРОДНА ПЕРАД ВЫБАРАМІ

Кожны дзень наближае нас да знамянальнай даты—15 снежня, дня выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Народы заходніх абласцей на сваіх агульных сходах вылучылі кандыдатамі сваіх лепшых прадстаўнікоў, якім яны давяраюць кіраўніцтва мясцовымі органамі совецкай улады. Тысячы людзей усіх узростаў і нацыянальнасцей, комуністы і беспартыйныя разгарнулі шырокую агітацыю за вылучаных кандыдатаў, за перамогу сталінскага блока комуністаў і беспартыйных на прадстаячых выбарах.

Прайшло нямногім больш года, як працоўныя заходніх абласцей вызвалены ад гнёту памешчыкаў і капіталістаў. За гэты год у кожным горадзе, у кожнай вёсцы, у жыцці кожнага працаўніка адбыліся вялікія гістарычныя перамены. Вызваленыя народы карыстаюцца ўсімі дабротамі Сталінскай Канстытуцыі. Знік страх перад заўтрашнім днём—страх беспрацоўя, які, як здань, вісеў над кожным рабочым і яго сям'ёй. Знікла нацыянальнае прыгнечанне, якое распальваў ненавісны народу былы польскі ўрад. Совецкая ўлада, дзякуючы мудрай сталінскай палітыцы, збавіла свае народы ад жудаснай вайны, якую церпяць народы большасці буржуазных краін.

Мы сёння змяшчаем рад матэрыялаў аб падрыхтоўцы да выбараў па гораду Гродна. Працоўныя горада Гродна пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі нястомна працуюць над тым, каб правесці выбары на высокім палітычным узроўні, каб забяспечыць аднадушнае выбранне кандыдатаў народа, каб яшчэ больш умацаваць органы совецкай улады. На перадвыбарчых сходах гучаць палкія прамовы рабочых, работніц, служачых, інтэлігенцыі, сіла і логіка якіх глыбока закранае і хвалюе. Прачытайце ў сённяшнім нумары нашай газеты прамову старшай медыцынскай сястры тав. Янішэўскай.

Яна ў час імперыялістычнай вайны, будучы бежанкай, згубіла на адной з станцый двух сваіх дзяцей. Яна не ведала аб іх лёсе. Але аб лёсе беспрытульных дзяцей паклапацілася іх любячая маці—совецкая краіна. І вось зараз тав. Янішэўская сустрэлася са сваімі дзецьмі. Дачка яе — артыстка Вялікага Маскоўскага тэатра, сын — на адказнай гаспадарчай рабоце. Яна пабывала ў Маскве ў дачкі, слухала яе выступленне ў тэатры. І калі публіка бурна апладыравала, маці плакала ад радасці. А вось другая яе дачка, якая жыла разам з ёй у панскай Польшчы, не магла знайсці да чаго прыкласці свае рукі.

Або такі прыклад. У Майсея Якаўлевіча Александровіча было чацвёра сыноў. Панскія ішчэйкі ахоціліся за імі за іх рэволюцыйную дзейнасць. У агульнай складанасці яны прасядзелі ў турме 25 год. Многа гора перанёс ад панскіх улад і сам стары за тое, што вырасціў такіх сыноў. І вось зараз працоўныя горада вылучылі ўсіх чатырох сыноў Майсея Якаўлевіча Александровіча кандыдатамі ў дэпутаты гарадскога Совета. Ці трэба сумнявацца, што гэтыя людзі аддадуць усе свае сілы служэнню народу?

Агітатарам горада Гродна ёсць што расказаць сваім выбаршчыкам. Гродна, у мінулым гандлёва-мяшчанскі гарадок, стаў за кароткі перыяд квітнеючым совецкім горадам. У горадзе было 5.000 беспрацоўных, 2.500 маладых дзяўчат працавалі служанкамі ў фабрыкантаў, памешчыкаў і чыноўнікаў. У горадзе было афіцыяльна зарэгістрыравана 150 прастытутак, якія, не маючы магчымасці атрымаць якую-небудзь работу, вымушаны былі гандляваць сваім целам. Кожны год закрываліся то адна, то другая фабрыка. У 1924 годзе была закрыта запалкавая фабрыка, у 1927—папяросная фабрыка, у 1930 годзе—піўны завод, у 1937—лесазавод. У 1939 годзе ў мэтах атрымання страхоўкі фабрыкант Рэзніковіч спаліў галантарэйную фабрыку. Так гаспадарылі капіталісты.

За год совецкай улады ў горадзе пабудаван буйны хлебазавод, будуецца абутковая фабрыка. Да дня выбараў уступае ў строй мэблевая фабрыка, рэканструіравана табачная фабрыка, рэканструіруецца веласіпедны завод. Даўно ліквідавана беспрацоўе. На фабрыках і заводах працуюць цэлыя сем'і, колькасць рабочых за год павялічылася ў тры разы. Кожны грамадзянін, хто хоча чэсна працаваць, знойдзе сабе работу ў совецкім горадзе Гродне.

Вялікія змены адбыліся ў народнай асвеце, у ахове здароўя. Гэта штодзённа бачаць і адчуваюць працоўныя. Вось чаму яны з такой радасцю на сходах дзякуюць вялікай партыі большэвікоў, бацьку і другу таварышу Сталіну. Вось чаму працоўныя Гродна, як і іншых гарадоў і вёсак нашай вобласці, рыхтуюцца да выбараў, як да вялікага народнага свята.

Нашы поспехі велізарныя. Але было-б недаравальнай памылкай меркаваць, што рэшткі разгромленых эксплаатацарскіх класаў, рэшткі контррэволюцыйных партый будуць сядзець, склаўшы рукі. Іменна таму, што яны асуджаны на пагібель, яны будуць рабіць усё, што ў іх сілах, каб перашкодзіць паспяховаму правядзенню выбарчай кампаніі. Яны будуць дзейнічаць паклёпам, шантажом, пагрозай, каб уздзейнічаць на адсталую частку выбаршчыкаў. Партыйныя арганізацыі, апіраючыся на многалікі беспартыйны актыў, павінны выкрыць і рашуча змагацца з рэшткамі варожых элементаў. Народ павінен свабодна выразіць сваю волю, галасуючы за лепшых і аддадзеных сыноў і дачок. Трэба яшчэ шырэй разгарнуць большэвіцкую агітацыю. Трэба большэвіцкім словам дайсці да кожнага выбаршчыка — у гэтым залог поспеху.

Няма сумнення, што працоўныя Гродна, як і на папярэдніх выбарах, прадэманстрыруюць сваё адзінства, сваю згуртаванасць і ўсе як адзін з'явяцца 15 снежня на выбарчыя ўчасткі і аддадуць свае галасы за кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных.

Паведамленне ТАСС

Амерыканскае агенцтва Юнайтэд Прэс паведамляе, што па сцвярджэнню германскай газеты «Гамбургер фрэмдэнблат» далучэнне Венгрыі к пакту трох дзяржаў дасягнута быццам-бы «пры супрацоўніцтве і поўным адабрэнні Совецкага Саюза».

ТАСС упаўнаважан заявіць, што гэта паведамленне ні ў якой меры не адпавядае сапраўднасці.

СПАБОРНІЦТВА ЛЕСАРУБАЎ І ВОЗЧЫКАЎ

Вытворчы ўздым

ГРОДНА. **(Ад нашага карэспандэнта).** Зварот стаўбцоўскіх лесарубаў і возчыкаў знайшоў гарачы водгук сярод лесарубаў і возчыкаў Гродненскага леспрамгаса. Рабочыя лесараспрацовак падтрымліваюць ініцыятыву стаўбцоўскіх лесарубаў і бяруць на сябе канкрэтныя абавязацельствы.

Брыгада лесарубаў тав. Флёр'яна Вайкоўскага, Крыніцкага лесаучастка, замест тадавога плана 420 кубаметраў абавязалася да дня выбараў загатовіць 720 кубаметраў. У дзень абмеркавання звароту лучкістка-стаханаўка Эмілія Вайтковіч пры норме 3,5 вырубіла 8 кубаметраў. Яна ўзяла да сябе 6 дзяўчат для ачысткі галля і абавязалася навучыць іх справе лесаруба, перадаць вопыт работы на лучковай піле. Брыгада дзяўчат да 15 снежня абавязалася загатовіць 600 кубаметраў лесу, замест планавага задання 235 кубаметраў.

На гэтым участку больш паловы ўсіх рабочых стаханаўцы. Звенні маладых лесарубаў Флёр'яна Яскілевіча, Іосіфа Кізелевіча штодзённа даюць 250 процантаў нормы. Лучкіст-лесаруб тав. Песцюк выконвае заданне на 260 процантаў.

Калектыў рабочых Крыніцкага лесаўчастка выклікаў на социялістычнае спаборніцтва Азёрскі ўчастак, Скідэльскага раёна.

Выканаем план да 15 снежня

КНЫШЫН. **(Па тэлефону).** Па плану чацвертага квартала Кнышынскі раён павінен загатовіць 12 тысяч кубаметраў лесаматэрыялаў. 8 тысяч кубаметраў павінны быць вывезены з лесу. Аднак лесазагатоўкі і лесавывазкі зрываюцца. Па раёну план лесазагатовак выканан ўсяго на 2,3 процанта, а па лесавывазках—на 7,9 проц. Такія сельсоветы, як Ясіноўскі, Багушэўскі, Монькаўскі і Крытноўскі не вывезлі і не загатовілі ніводнага кубаметра лесу.

У сувязі са зваротам стаўбцоўскіх лесарубаў на прэзідыуме райвыканкома былі заслуханы інфармацыі старшынь сельсоветаў аб ходзе выканання лесазагатовак і лесавывазкі.

Тут-жа старшыня сельсовета тав. Трыкожка ўзяў на сябе абавязацельства арганізаваць работу так, каб выканаць план лесавывазкі чацвертага квартала да 15 снежня, і выклікаў на соцыялістычнае спаборніцтва іншых старшынь сельсоветаў.

Абавязацельства сялян вёскі Тапілаўка

У чацвертым квартале гэтага года Аўгустоўскі раён павінен загатовіць 75 тысяч кубаметраў лесу. Штодзённа на лесавывазкі выходзіць 230 падвод. З кожным днём выхад іх павялічваецца.

У дапамогу работнікам леспрамгаса райвыканком вылучыў адказных работнікаў для растлумачэння апублікаванага звароту стаўбцоўскіх лесарубаў. Зараз ідзе заключэнне індывідуальных дагавароў з сялянамі, якія жадаюць працаваць на лесазагатоўках.

Асабліва вялікі ўздым назіраецца ў вёсцы Тапілаўка, Янаўскага сельсовета (старшыня сельсовета тав. Шыдлоўскі). Свае заданні ў 9 тысяч кубаметраў лесу сяляне абавязаліся выканаць да 15 снежня—дня выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.

Абавязацельствы роскіх лесарубаў

ВАЎКАВЫСК. **(Па тэлефону).** Лесарубы Роскага лесазагатоўчага ўчастка горача адгукнуліся на заклік стаўбцоўскіх лесарубаў.

19 лістапада на сваім сходзе 35 лесарубаў участка аднадушна рашылі ўключыцца ў соцыялістычнае спаборніцтва за дастойную сустрэчу дня выбараў.

Лесарубы абавязаліся выканаць план чацвертага квартала да 15 снежня і даць краіне звыш плана па 250 кубаметраў лесаматэрыялаў і проў на кожнага лесаруба.

Рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты Беластоцкага гарадского Совета дэпутатаў працоўных

1. Па акрузе **№ 228** зарэгістравана Вера Стэфанаўна **Паплаўская,** 1917 года нараджэння, штопальшчыца фабрыкі № 11, вылучаная калектывам рабочых, служачых і інжынерна - тэхнічных работнікаў 11-й фабрыкі.

2. Па акрузе **№ 219** зарэгістрыравана Алта Мендэлеўна **Левандэрштэйн,** 1913 г. нараджэння, беспартыйная, работніца, вылучаная калектывам кандзіцерска-макароннага камбіната.

3. Па акрузе **№ 205** зарэгістрыраван Вацлаў Аляксандравіч **Пырко,** 1890 г. нараджэння, беспартыйны, намеснік старшыні абкома профсаюза шарсцянікаў, вылучаны калектывам вацінна-ватнай фабрыкі № 32.

4. Па акрузе **№ 210** зарэгістрыраван Сяргей Дзмітрыевіч **Аляксееў,** 1901 года нараджэння, член ВКП(б), начальнік канторы райтрансгандальхарча Беластоцкай чыгункі, вылучаны калектывам канторы райтрансгандальхарча і калектывам фабрыкі № 12.

5. Па акрузе **№ 73** зарэгістрыравана Стэфаніда Міхайлаўна **Барташук,** 1900 г. нараджэння, беспартыйная, сакрэтчыца 1-га тэкстыльнага камбіната, вылучаная калектывам 1-га камбіната.

6. Па акрузе **№ 222** зарэгістрыраван Арон Майсеевіч **Прыцкер,** член ВКП(б), старшыня абласнога камітэта профсаюза шарсцянікаў, вылучаны калектывам тэкстыльнай фабрыкі № 12.

7. Па акрузе **№ 2** зарэгістрыраван Павел Якаўлевіч **Пятроўскі,** 1907 г. нараджэння, беспартыйны, загадчык складам механічнага завода № 35, вылучаны калектывам механічнага завода.

8. Па акрузе **№ 53** зарэгістрыравана Анна Клеменцьеўна **Аляксейчук,** 1901 г. нараджэння, беспартыйная, брыгадзір упаковачнага цэха табачнай фабрыкі, вылучаная калектывам табачнай фабрыкі.

9. Па акрузе **№ 122** зарэгістрыраван Павел Прохаравіч **Шпілёў,** 1905 г. нараджэння, член ВКП(б), загадчык гандлёвым аддзелам горвыканкома, вылучаны сходам студэнтаў і выкладчыкаў Беластоцкага педінстытута.

10. Па акрузе **№ 99** зарэгістрыраван Павел Міхайлавіч **Пятроўскі,** 1908 г. нараджэння, беспартыйны, начальнік фарбавальна-апрэтурнага цэха плюшавай фабрыкі, вылучаны калектывам плюшавай фабрыкі.

11. Па акрузе **№83** зарэгістрыраван Мар'ян Владзіслававіч **Цесляк,** 1911 г. нараджэння, беспартыйны, рабочы каналізацыі Водаканалтрэста, вылучаны калектывам Водаканалтрэста.

12. Па акрузе **№ 69** зарэгістрыраван Борух Мордухавіч **Помс,** 1908 года нараджэння, беспартыйны, столяр мэблевай фабрыкі, вылучаны калектывам мэблевай фабрыкі.

13. Па акрузе **№ 82** зарэгістрыравана Софія Іванаўна **Лукашук,** 1903 г. нараджэння, беспартыйная, вінтоўшчыца тэкстыльнай фабрыкі № 20, вылучаная калектывам 20-й фабрыкі.

14. Па акрузе **№ 26** зарэгістрыраван Александр Пятровіч **Царук,** 1889 г. нараджэння, беспартыйны, дырэктар 18-й няпоўнай сярэдняй школы, вылучаны сходам настаўнікаў 18, 12, 4, 21 і 9-й школ.

15. Па акрузе **№ 202** зарэгістрыраван Фама Ерафеевіч **Іваноў,** 1913 года нараджэння, член ВКП(б), дырэктар 14-й сярэдняй школы, вылучаны настаўнікамі 14, 8, 23 і 24-й школ.

16. Па акрузе **№ 168** зарэгістрыраван Нікалай Васільевіч **Кісялёў,** 1903 г. нараджэння, член ВКП(б), першы сакратар Беластоцкага абкома партыі, вылучаны калектывам 2-га тэкстыльнага камбіната.

17. Па акрузе **№ 176** зарэгістрыравана Валенціна Ульянаўна **Арцішэўская,** 1922 г. нараджэння, член ВЛКСМ, электрамеханік сувязі, вылучаная сходам рабочых, служачых і інтэлігенцыі 1-й дыстанцыі сувязі Беластоцкай чыгункі.

18. Па акрузе **№ 54** зарэгістрыраван Станіслаў Іосіфавіч **Вальчук,** 1896 г. нараджэння, беспартыйны, памочнік майстра апаратна-прадзільнага цэха 5-га тэкстыльнага камбіната, вылучаны калектывам 5-га камбіната.

19. Па акрузе **№ 22** зарэгістрыраван Александр Ануфрыевіч **Кільбін,** 1898 г. нараджэння, член ВКП(б), сакратар Беластоцкага абкома КП(б)Б па кадрах, вылучаны калектывам 4-га камбіната.

20. Па акрузе **№ 5** зарэгістрыраван Пётр Вікенцьевіч **Міхайлоўскі,** 1900 г. нараджэння, беспартыйны, ткач 3-га камбіната, вылучаны калектывам 3-га камбіната.

Па Совецкай краіне

АГІТПОЕЗД У НОВЫХ РАЁНАХ

ПЕТРАЗАВОДСК. У новыя раёны Карэла-Фінскай рэспублікі адпраўлен агітпоезд. У імцудоўная бібліятэка з выбарчай літаратурай, творамі рускіх і заходнееўрапейскіх класікаў. Члены агітколектыва поезда праводзяць гутаркі з выбаршчыкамі Суоярві, Піткяранта, Сартавала. Насельніцтву гэтых новых раёнаў будуць паказаны лепшыя совецкія кінофільмы, прачытаны даклады аб Сталінскай Канстытуцыі, аб тэхніцы галасавання.

Лібаўскі порт (Латвійская ССР).

Фота Ф. Кіслова. Фота ТАСС.

ФЛОРА І ФАУНА ЧОРНАГА МОРА

Работнікі Карадагскай біялагічнай станцыі Акадэміі навук УССР (Крым) закончылі нядаўна шматгадовую працу па інвентарызацыі флоры і фауны Чорнага мора. Выяўлена звыш 800 відаў жывёл і раслін, якія водзяцца у чорнаморскіх водах. З іх больш 100 арганізмаў знойдзена ў Чорным моры ўпершыню, а 20 відаў ракападобных, чарвей і іншых беспазваночных жывёл да гэтага часу наогул не былі вядомы навуцы.

ВЫДАННЕ ТВОРАЎ Л. Н. ТАЛСТОГА Ў СССР

Л. Н. Талстой належыць да ліку самых папулярных рускіх пісьменнікаў-класікаў. Паводле даных усесаюзнай кніжнай палаты, за годы з 1917 па 1940 творы Талстога выданы на 57 мовах тыражом амаль у 21 мільён экземпляраў. Кнігі яго пераведзены на украінскую, беларускую, грузінскую, балгарскую, нямецкую, кітайскую мовы, а таксама на мовы народаў, атрымаўшых пісьменнасць толькі пасля Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі—адыгейскую, інгушскую, коракскую, тацкую, нанайскую, шорскую і іншыя.

ПОМНІК «ГЕРОЯМ ГРАМАДЗЯНСКАЙ ВАЙНЫ» Ў МІНСКУ

У мэтах увекавечання памяці герояў грамадзянскай вайны і вялікай барацьбы беларускага народа за вызваленне Беларусі ад белапалякаў Соўнарком БССР пастанавіў устанавіць ля гарадскога сквера ў Мінску, на рагу вуліц Совецкай і Энгельса, помнік «Героям грамадзянскай вайны».

Для помніка прынята прадстаўляючая вялікую мастацкую каштоўнасць скульптурная група «Героі грамадзянскай вайны» А. К. Глебава.

Скульптурная частка помніка будзе адліта з бронзы.

Адкрыццё помніка «Героям грамадзянскай вайны» прыўрочваецца да XXIV гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі.

ПАДЛЁДНЫ ЛОЎ РЫБЫ

На паўночных рэках Саюза пачаўся падлёдны лоў рыбы. Аб пачатку лова паведамляюць з Пячоры, Іжмы, Вымі.

Першыя рыбалавецкія брыгады выйшлі на зімні промысел навагі ля поўвострава Канін. Падлёдны лоў гэтай рыбы ідзе таксама ў Балванскай і Унскай губе.

НА ПАЛЯХ САЮЗА

На 15 лістапада ў калгасах і соўгасах краіны засеяна 36.754 тысячы гектараў азімых—99,2 процанта плана. У трэцюю пяцідзёнку лістапада выканалі план соўгасы Наркомсоўгасаў, Армянская ССР і Запарожская вобласць.

Масавы сеў азімых ідзе яшчэ ва Узбекскай, Туркменскай, Таджыкскай і Азербайджанскай рэспубліках.

У трэцюю пяцідзёнку лістапада ў калгасах і соўгасах паднята 1.200 тысяч гектараў зябліва, а ўсяго на 15 лістапада ўспахана 42.699 тысяч гектараў зябліва.

На 15 лістапада каласавыя абмалочаны з плошчы 82.817 тысяч гектараў—96,7 проц. скошанага хлеба.

У апошнюю гадзіну

Уступленне грэчаскіх войск у Корчу

НЬЮ-ЙОРК, 22 лістапада. (ТАСС). Па паведамленню афінскага карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс, грэчаскія войскі ўступілі ў Корчу. Італьянцы адступаюць у напрамку на поўнач ад возера Малік. Грэчаская кавалерыя і пяхота, выкарыстоўваючы захопленыя італьянскія танкі і матацыклы, атакуюць адступаючых італьянцаў у раёне Аргіракастрона. Механізіраваным італьянскім часцям грэкі супроцьпаставілі мабільныя атрады, якія дзейнічаюць самастойна ў горнай мясцовасці і ў вузкіх далінах, пазбягаючы сутычкі з італьянцамі ў адкрытым полі. Грэкі пагражаюць Аргіракастрону.

Прыём Гесам Грандзі

БЕРЛІН, 22 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што намеснік Гітлера Гес прыняў сёння ў Карычневым доме ў Мюнхене італьянскага міністра юстыцыі і старшыню фашысцкай карпаратыўнай палаты Грандзі, з якім ён меў працяглую гутарку.

КАНДЫДАТЫ Ў ДЭПУТАТЫ АБЛАСНОГА СОВЕТА ДЭПУТАТАЎ ПРАЦОЎНЫХ

Выбаршчыкі Янаўскай выбарчай акругі № 79, Саколкаўскага раёна! 15 снежня ўсе як адзін аддавайце свае галасы за Сяргея Савіча БЕЛЬЧАНКА!

★ ★ ★

Сяргей Савіч Бельчанка

(*БІЯГРАФІЧНЫ НАРЫС*)

Уключэнне ў барацьбу за справу соцыялістычнай рэвалюцыі для Сяргея было непасрэдным працягам яго жыцця. Прыезд дамоў з адходных заработкаў бацькі і іншых аднавяскоўцаў заўсёды прыносіў многа новага і цікавага аб жыцці і барацьбе металургаў Днепрапятроўшчыны, шахцёраў Данбаса. Сяргей у дэталях прадстаўляў сабе работу на заводзе, шахце. Ён упітваў у сябе новае і характэрнае, выпрацаванае вялікім пролетарскім калектывам у сялян, сельская гаспадарка для якіх з'яўлялася толькі месцам пастаяннага прыпынку іх сем'яў. Часта Сяргей думаў аб тым, як і ён стане ля велізарнага паравога молата, пракатнага стану ці спусціцца ў шахту рубіць вугаль...

Вялікая соцыялістычная рэвалюцыя змяніла напрамак жыцця. Народ акрамя вытворчых меў і іншыя, не менш важныя задачы. Моладзь актыўна дапамагала старэйшаму пакаленню будаваць новае жыццё. Будучы вучнем сярэдняй школы, Сяргей у 1921 годзе ўступае ў Комуністычны саюз моладзі, выдзяляецца сваім правільным разуменнем жыцця, шырокім палітычным кругазорам. Комсамол праводзіць мабілізацыю лепшых сваіх членаў на работу ў органы наркамата харчавання. Мабілізуецца і Сяргей. З усім маладым рвеннем аддаецца ён рабоце па арганізацыі харчовай справы ў мястэчку Чэрнігаўка.

З канца 1923 года ён працуе старшынёй камітэта незаможных сялян і намеснікам старшыні сельсовета ў сяле Шырокім, Днепрапятроўскай області. У 1924 годзе ўступае ў кандыдаты ВКП(б). У сакавіку 1924 года прызываецца на сапраўдную службу ў Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію. Служыць у чорнаморскай берагавой артылерыі. Заканчвае школу малодшых камандзіраў. У 1925 годзе Сяргея прымаюць у члены комуністычнай партыі большэвікоў. З'яўляючыся малодшым камандзірам, Сяргей паказвае ўзоры ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы. Ён — актывіст грамадскай работы. Страсна палюбіў ён службу ў радах Чырвонай Арміі. Настойліва працуе над сабой, няўхільна павышаючы свой ідэйна-тэарэтычны ўзровень.

Адбываецца набор у ваенна-палітычную школу. Сяргея, як прыкла-

нага камандзіра, камандыруюць у школу, якую ён выдатна заканчвае ў 1927 годзе. Атрымлівае назначэнне ў пагранічныя войскі — ОГПУ. Служыць у Сярэдняй Азіі. З гэтага моманту жыццё Сяргея Савіча цалкам прысвечана справе аховы інтарэсаў соцыялістычнай дзяржавы, недатыкальнасці яе рубяжоў. Ён прымае самы актыўны і непасрэдны ўдзел у барацьбе з ворагамі народа, контррэволюцыяй. Самаадданна і нястомна працуе на дабро соцыялістычнай радзімы і вялікага совецкага народа.

У верасні 1939 года Сяргей Савіч — удзельнік вызваленчага паходу Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь.

— Найбольш выдатнай датай у маім жыцці, — таворыць Сяргей Савіч, — з'яўляецца ўдзел у вызваленчым паходзе слаўнай Чырвонай Арміі. Глыбокі адбітак у памяці аставіла геаічная барацьба часцей Чырвонай Арміі за авалоданне горадам Гродна. У баях за Гродна чырвонаармейцы, камандзіры і палітработнікі паказалі выключную храбрасць, мужнасць і гераізм, прынёсшы народам Заходняй Беларусі вызваленне ад соцыяльнага і нацыянальнага прыгнечання.

Сяргей Савіч прыняў актыўны ўдзел у ліквідацыі разрозненых рэшткаў польскай белагвардзейшчыны — афіцэрства, у наведзенні рэволюцыйнага соцыялістычнага парадку па ахове здабытых барацьбой заваёў.

З кастрычніка 1939 года па цяперашні час Сяргей Савіч працуе намеснікам начальніка абласнога ўпраўлення Народнага Камісарыята ўнутраных спраў.

★ ★ ★

Прастатой абыходжання і задушэўнасцю распалагае да сябе Сяргей Савіч. Ён у сваіх рысах і гутарцы і на сёння захаваў непасрэднасць працаўніка Днепрапятроўшчыны.

Нарадзіўся Сяргей Савіч Бельчанка ў 1902 годзе, у сям'і селяніна ў сяле Салёным, Саланянскага раёна, Днепрапятроўскай области. Узрос у асяродзі рабочых металургаў і шахцёраў. Выхаваны комуністычнай партыяй большэвікоў, беззаветна адданы справе соцыялістычнай рэволюцыі, тав. Бельчанка атрымаў высокае давер'е народа—знаходзіцца на варце забеспячэння дзяржаўнай безапаснасці.

Народ цэніць самаадданую работу сваіх лепшых сыноў. Працоўныя нашай области ацанілі і работу Сяргея Савіча, вылучыўшы яго сваім кандыдатам у дэпутаты абласнога Совета дэпутатаў працоўных па Янаўскай выбарчай акрузе № 79.

Аказанае давер'е Сяргей Савіч апраўдае з чэсцю.

Г. Кузняцоў.

Выбаршчыкі Калакскай выбарчай акругі № 53, Замбраўскага раёна! 15 снежня ўсе як адзін аддавайце свае галасы за Трафіма Нікалаевіча СТРЫЖАКА!

★ ★ ★

Трафім Нікалаевіч Стрыжак

(*БІЯГРАФІЧНЫ НАРЫС*)

Трафім Стрыжак нарадзіўся ў 1911 годзе ў вёсцы Заспа, Рэчыцкага раёна, БССР. Бацька жыў бедна. Хлапчуком Трафім пасвіў жывёлу, працаваў з бацькам у полі. Дзіцячыя годы яго асабліва нічым не адрозніваліся ад жыцця многіх вясковых хлопцаў.

У 1923 годзе, навучаючыся ў школе, ён уступіў у піонеры. Гэта была вялікая радасць і падзея ў жыцці хлопчыка.

У 1925 годзе Трафім вучыцца ў школе сялянскай моладзі, у 1928—1929 гг.—на аднагадовых педагагічных курсах пры Рэчыцкім педагагічным тэхнікуме.

Пасля сканчэння педагагічных курсаў пачынаецца працоўная дзейнасць Трафіма Нікалаевіча. У 1930 годзе ён працуе загадчыкам Дымамерскай двухкамплектнай пачатковай школы ў Лоеўскім раёне.

У вёсцы, у якой працаваў Трафім Стрыжак настаўнікам, арганізоўваецца калгас «Чырвоная ніва». Тав. Стрыжак першым уступае ў калгас. Энергічна і чэсна арганізоўвае ён новае жыццё. Калгаснікі з павагай і вялікім давер'ем адносяцца да тав. Стрыжака і на сваім сходзе выбіраюць яго членам праўлення калгаса.

У 1931 годзе Трафім Нікалаевіч Стрыжак уступае ў члены Комуністычнага саюза моладзі. У гэтым-жа 1931 годзе яго выбіраюць сакратаром комсамольскай арганізацыі пры сельскім Совеце. У маладых калгасах і вёсках ён арганізоўвае культмасавыя вечары, пастаноўкі спектакляў, вядзе антырэлігійную прапаганду.

Як здольнага, энергічнага і пісьменнага комсамольца, у 1933 годзе яго зацвярджаюць загадчыкам аддзела агітацыі і прапаганды Лоеўскага райкома комсамола. У 1937 годзе на раённай комсамольскай канферэнцыі яго выбіраюць членам пленума Лоеўскага райкома комсамола, а пленум—сакратаром райкома.

Пачэсная і адказная работа сакратара райкома комсамола. І з гэтай работай тав. Стрыжак спраўляецца па-большэвіцку. Не пакладаючы

рук, працуе ён над умацаваннем комсамольскіх арганізацый. У 1939 годзе тав. Стрыжак уступае ў члены вялікай комуністычнай партыі большэвікоў.

У кастрычніку 1939 года тав. Стрыжака, як аднаго з лепшых сакратароў райкомаў комсамола, адданага члена партыі і комсамола, Цэнтральны Камітэт ЛКСМБ адклікае на работу ў апарат ЦК. У Цэнтральным Камітэце ён працуе загадчыкам аддзела сялянскай моладзі да верасня 1940 года, а ў верасні на Беластоцкай абласной канферэнцыі комсамола яго выбіраюць першым сакратаром Беластоцкага абкома ЛКСМБ.

Такі жыццёвы шлях Трафіма Нікалаевіча Стрыжака, маладога комуніста, выхаванца ленінскага комсамола і вялікай партыі большэвікоў.

Работа комсамольскіх арганізацый ва ўмовах нашай области асабліва складаная. На моладзь імкнуцца дзейнічаць рэшткі разгромленых буржуазных і дробна - буржуазных партый і маладзёжных арганізацый. У комсамол спрабуюць пралезці сынкі купцоў, фабрыкантаў, кулакоў. Ад кіраўніка абласной комсамольскай арганізацыі патрабуецца большэвіцкая пільнасць, вялікая арганізатарская работа.

Ленінскі комсамол у працоўных нашай краіны карыстаецца заслужаным аўтарытэтам. Як на франтах грамадзянскай вайны, так і ў соцыялістычным будаўніцтве комсамол апраўдаў вялікае званне—памочніка партыі Леніна—Сталіна.

Рабочыя, сяляне і інтэлігенцыя паважаюць і любяць комсамольцаў. Працоўныя Замбраўскага раёна нашай области гэту любоў да комсамола выразілі ў тым, што аднадушна на сваіх сходах вылучылі комсамольца, члена ВКП(б) Трафіма Нікалаевіча Стрыжака кандыдатам у дэпутаты Беластоцкага абласнога Совета дэпутатаў працоўных па Калакскай выбарчай акрузе № 53.

П. Дудо.

Датэрмінова выканаем гадавы план лесазагатовак

Лесазагатоўчая прамысловасць — адна з самых адстаючых галін гаспадаркі нашай области. У першым квартале прадпрыемствы трэста Беластоклеспром не выканалі дзяржаўнага плана лесазагатовак і лесавывазак. Толькі ў другім квартале ў рабоце трэста намеціўся некаторы пералом. На гэты раз вытворчая праграма была выканана з даволі вялікім правышэннем. На жаль, атрыманыя поспехі не замацаваны. Як вынік гэтай самасупакоенасці, кастрычніцкае заданне па загатоўцы і вывазцы драўніны аказалася сарваным. За 45 дзён план чацвертага квартала выканан па загатоўцы на 15 процантаў, а па вывазцы — на 16 процантаў.

Прычыны яўна нездавальняючай работы лесазагатоўчай прамысловасці крыюцца ў недахопе рабочай сілы і коней.

Аб гэтым можна пачуць і ў трэсце, і ў леспрамгасах. Скаргі лесазагатаўцаў грунтоўныя.

Для таго, каб выканаць план чацвертага квартала пры ўмове выканання дзённых норм выпрацоўкі ўсімі рабочымі, у лесе неабходна мець не менш 3.500 лесарубаў. Фактычна на загатоўцы занята ўсяго 900 чалавек. Не дзіўна таму, што прадпрыемствы Беластоклеспрома загатаўляюць усяго па 2.500—3.000 кубаметраў драўніны ў дзень тады, калі яны павінны даваць штодзённа не менш 7.500 кубаметраў.

Для таго, каб своечасова вывесці ўсю загатоўленую драўніну, леспрамгасам трэба штодзённа мець 8.500 фурманак, працуе-ж у лесе ўсяго 900 фурманак.

Дапамагчы лесазагатаўцам выправіць становішча — прамая задача раённых совецкіх і партыйных арганізацый. На жаль, не ўсюды засвоілі гэтую ісціну. Старшыня Ваўкавыскага райвыканкома тав. Дашук на просьбу дырэктара леспрамгаса тав. Тайбеля дапамагчы ў выхадзе ў лес лесарубаў і возчыкаў заявіў:

— У мяне і без вас спраў па горла. Вось кончым вазіць бульбу, раздзелаемся з даротамі — тады можна будзе і лесам заняцца.

Няма патрэбы таварыць аб тым, што падобнае раўнадушша да выканання дзяржаўнага плана лесазаготовак, да забеспячэння прадпрыемстваў дрэваапрацоўчай прамысловасці сыравінай, а насельніцтва гарадоў дрывамі не можа быць цярпіма.

Не лепшае становішча і ў Бельскім раёне. Тут у лес не вышаў ні адзін лесаруб, ні адзін возчык. А раён-жа павінен даць леспрамгасу 100 лесарубаў і 250 фурманак.

Чорнавескі сельсовет (Беластоцкі раён) прымацаван да лесапільнага завода Чорная Весь, які ён абавязан забяспечыць драўнінай. Ні аднаго кубаметра лесу сельсовет не высрубіў і не вывез. У выніку завод спыніў работу. А старшыня сельсовета замест таго, каб мабілізаваць сялян на выкананне сваіх абавязацельстваў, падпісаў акт, з якога відаць, што прычына астаноўкі завода заключаецца... у дрэннай рабоце леспрамгаса, які не забяспечыў прадпрыемства сыравінай. Факт анекдатычны, і ў той-жа час вельмі паказальны для некаторых раёнаў, дзе існуюць пагардлівыя адносіны да лесазагатовак.

Кіраўнікі раённых совецкіх і партыйных арганізацый павінны, нарэшце, зразумець, што за выкананне плана лесазагатовак яны нясуць адказнасць нароўні з дырэктарамі леспрамгасаў і начальнікамі лесаўчасткаў. Неабходна неадкладна пакончыць з асуджанай партыяй кампанейшчынай («спачатку—дарогі, а затым — лес») і па-большэвіцку дапамагчы лесазагатаўцам дабіцца рашучага пералому ў рабоце.

Лесазагатаўцы безумоўна правы, абвінавачваючы совецкія арганізацыі некаторых раёнаў у яўнай недаацэнцы лесазагатовак. Але яшчэ больш вінаваты ў зрыве вытворчай праграмы самі дырэктары леспрамгасаў.

Многія лесарубы і возчыкі не выконваюць норм выпрацоўкі. Прадукцыйнасць працы вельмі нізкая. У сярэднім па трэсту яна складае па 3,2 кубаметра на лесаруба пры плане 3,6 кубаметра. У паасобных леспрамгасах гэтыя лічбы яшчэ больш нізкія. Так, сярэдняя прадукцыйнасць працы лесаруба ў Беластоцкім леспрамгасе раўняецца 2,1 кубаметра пры норме 3,6 кубаметра, у Гродненскім — 3,3 кубаметра замест нормы 3,9 кубаметра, у Ваўкавыскім — 2,9 кубаметра пры норме 3,6.

Вось дзе крыюцца корні прарыву, вось дзе хаваюцца дзесяткі тысяч кубаметраў недаданай краіне драўніны.

Чаму нізкая прадукцыйнасць працы лесарубаў? Можа, надта высокія нормы? Не! Лепшыя лесарубы Саколкаўскага, Ваўкавыскага і Беластоцкага леспрамгасаў фактычна даказваюць, што нормы можна не толькі выконваць, але і значна перавыконваць. Брыгада лесарубаў Врублеўскіх, напрыклад, з Саколкаўскага леспрамгаса толькі за кастрычнік выканала па 54 нормы на чалавека. Жаночая брыгада Леанарды Рамановіч штодзённа выконвае заданне на 150—200 процантаў.

Больш 800 лесарубаў працуюць на прадпрыемствах Беластоклеспрома і амаль усе парамі. У брыгады аб'еднана ўсяго 20 чалавек. (Саколкаўскі і Ваўкавыскі леспрамгасы).

Нельга сказаць, што ў трэсце і леспрамгасах не разумеюць пераваг брыгаднага метада працы. І кіраўнікам Беластоклеспрома і дырэктарам яго прадпрыемстваў вядома, што брыгадны метад прадугледжвае спецыялізацыю працы лесарубаў, лепшую арганізацыю тэхналагічнага працэса рубкі лесу, аслабаненне кваліфікаваных лучкістаў ад дапаможных работ. Вядома ім і тое, што прадукцыйнасць працы ў брыгадзе значна вышэй прадукцыйнасці працы «парнікаў». І тым не менш ніякіх мер для папулярызацыі брыгаднага метада ні ў трэсце, ні ў леспрамгасах не прадпрымаюць.

На беластоцкіх лесараспрацоўках ёсць выдатныя стаханаўцы, першакласныя майстры рубкі. Іх вопыт неабходна перадаць усім лесарубам. Лепшы шлях для гэтага — арганізацыя стаханаўскіх школ непасрэдна на дзялянках. Але і гэтага тут недаацэньваюць. Ніводнай стаханаўскай школы на прадпрыемствах трэста няма, ніхто не думае аб арганізацыі іх. А стаханаўская школа — вялікая справа. Першы арганізатар такой школы на сваёй дзялянцы, знатны лесаруб Беларусі тав. Гоцін (Асіпавіцкі леспрамгас, трэста Мінлеспром), абучыў мастацтву стаханаўскай рубкі не адну сотню людзей. Усе яны цяпер кіруюць брыгадамі, значна перавыконваюць заданні.

Навучыць людзей працаваць па-стаханаўску лучковай пілой, аб'яднаць усіх лесарубаў у брыгады — першачарговыя задачы кіраўнікоў лесазагатоўчых прадпрыемстваў. Стаханаўская школа, брыгада — верны шлях да паднясця прадукцыйнасці працы, да выканання вытворчай праграмы.

Трэба самым рашучым чынам перабудаваць работу па вярбоўцы рабочай сілы на лесазагатоўкі. Трэба заключыць дагаворы з кожным селянінам у паасобку. Кожны лесаруб, кожны возчык і тралышчык павінен падпісаць дакумент, згодна якога ён абавязан вырубіць і вывезці пэўную колькасць драўніны.

Што зрабілі ў гэтым напрамку трэст і леспрамгасы? Вельмі мала. Замест 10 тысяч індывідуальных дагавораў заключана ўсяго 1.000. Між іншым, многія сяляне, заключыўшыя індывідуальныя дагаворы з леспрамгасамі, не жадаюць выходзіць у лес. Тут ужо лесазагатаўцам павінны дапамагчы совецкі актыў і сельскія советы.

Да канца года асталося нямнога часу. Яго трэба выкарыстаць з максімальнай эфектыўнасцю. Гадавы і квартальны планы лесазагатовак павінны быць выкананы да дня знамянальнай даты — выбараў у мясцовыя Советы 15 снежня. Леснікі павінны навярстаць упушчанае. Гэтага можна дабіцца, калі смела будуць унядрацца перадавыя метады работы ў лесе, калі лесазагатаўцы будуць працаваць рука аб руку з раённымі арганізацыямі і сельскімі советамі, адказваючымі за план у той-жа меры, што і леспрамгасы.

Б. Антонаў.

На выбарчых участках

Па-большэвіцку рыхтуюцца да выбараў

ВАЎКАВЫСК. **(Ад нашага карэспандэнта).** Участковая камісія Чырвонасельскага выбарчага ўчастка № 27 з першых дзён сваёй дзейнасці разгарнула ўзорную работу.

Клуб цэментнага завода «Рось», дзе змяшчаецца ўчастковая камісія, з кожным днём становіцца ўсё больш прыгожым і ўтульным. Нават само афармленне клуба паказвае, што людзі, якія працуюць на ўчастку, з любоўю адносяцца да даручанай ім справы, па-большэвіцку рыхтуюцца да знамянальнага дня выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных.

У клубе вывешаны перадвыбарчыя лозунгі, плакаты і партрэты. У чытальні клуба ўстаноўлен радыёпрыёмнік. Тут-жа вывешана насценная газета. На сталах раскладзена літаратура і газеты. Ёсць шашкі і даміно.

На ўчастку кожны вечар вясёлае ажыўленне. Адны прыходзяць праверыць сябе ў спісках, другія—пачытаць газету, паслухаць музыку і апошнія паведамленні па радыё.

На ўчастку арганізавана 11 гурткоў па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і выбарчага закона. Адзін з гэтых гурткоў працуе на польскай мове. За апошнія 7 дзён у гуртках адбылося 19 заняткаў. Асабліва добра працуе гурток, якім кіруе тав. Барадзін. У гэтым гуртку адбылося 4 заняткаў.

Агіткалектыў і выбарчая камісія днямі прыступяць да паўторнага абходу выбаршчыкаў, каб яшчэ раз праверыць наяўнасць выбаршчыкаў і правільнасць запісаў у спісках.

Д. Казлоў.

Большэвіцкі агітатар Куферская

Комсамолка тав. Анна Куферская па нацыянальнасці полька. У комсамол уступіла ў сакавіку 1940 года, але не гледзячы на малы комсамольскі стаж, яна палітычна вырасла. У перыяд выбараў у Вярхоўныя Советы СССР і БССР яна пачала сваю агітацыйную работу. Яе гутарка гучыць проста, праўдзіва. Пасля апублікавання Ўказа Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР аб дні выбараў у мясцовыя Советы яна арганізавала гурток па вывучэнню Сталінскай Канстытуцыі і Палажэння аб выбарах.

Рэгулярна праводзіць палітзаняткі з сялянамі вёскі Ваеводзіна. У гуртку займаецца 45 чалавек. Першыя заняткі яна прысвяціла розніцы паміж выбарамі ў мясцовыя Советы па Сталінскай Канстытуцыі і выбарамі ў шчучынскую павятовую раду пры былой польскай дзяржаве.

Розніца заключаецца ў тым, што па Сталінскай Канстытуцыі выбіраюцца лепшыя сыны і дочкі соцыялістычнай дзяржавы, адданыя людзі справе Леніна — Сталіна, прадстаўнікі рабочых, сялян і працоўнай інтэлігенцыі. А раней у павятовую раду, выбіралі, прадстаўнікоў памешчыкаў і капіталістаў. У шчучынскай павятовай радзе было 28 чалавек. Але хто яны? Буйны памешчык вёскі Багушы Жэляхоўскі, памешчык маёнтка Лаўск Масціцкі, войт Белдоўскай гміны буйны кулак Ленкоўскі, буйны купец Буш і іншыя. Вось хто мог быць выбраным пры былой польскай дзяржаве.

Яны не абаранялі інтарэсы працоўных.

Сталінская Канстытуцыя прадастаўляе права выбіраць і быць выбранымі працоўным.

Сяляне задаюць многа пытанняў на розныя тэмы. Тав. Куферская на ўсе пытанні дае вычарпальныя адказы.

Н. Кабзееў,
сакратар граеўскага райкома комсамола.

Вучні дапамагаюць у падрыхтоўцы да выбараў

Па ініцыятыве комсамольскага арганізатара Беластоцкай сярэдняй школы № 8 тав. А. Еўсеева комсамольцы і вучні старэйшых класаў актыўна ўключыліся ў выбарчую кампанію. Дзесяцікласнікі Олег Звегінцаў, Гірш Леві і Іосіф Юхнавец дапамаглі скласці спіскі выбаршчыкаў. Яны перапісалі больш 200 жыхароў.

Комсамольцы, піонеры і вучні школы № 8 на перадвыбарчых сходах выступалі з мастацкай самадзейнасцю, драматычны гурток падрыхтаваў п'есу «Блакітнае і ружовае». З вялікай цікавасцю і задавальненнем глядзяць і слухаюць выбаршчыкі вясёлыя нумары дзіцячай самадзейнасці.

Апрача самадзейнасці вучні 8-й школы працуюць па ўпрыгожанню выбарчых участкаў, разносяць выбаршчыкам запрашальныя білеты.

П. Міхейкін.

Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных

ПРАЦОЎНЫЯ ГРОДНА АДНАДУШНА БУДУЦЬ ГАЛАСАВАЦЬ ЗА КАНДЫДАТАЎ СТАЛІНСКАГА БЛОКА КОМУНІСТАЎ І БЕСПАРТЫЙНЫХ

★ ★ ★

Совецкі горад Гродна

Гісторыя горада Гродна ўходзіць у далёкае мінулае. Ён быў вядомы яшчэ ў пачатку XI стагоддзя. Размешчаны на водным басейне ракі Нёман, горад прыцягваў увагу купцоў, фабрыкантаў і заводчыкаў.

У мінулым гэта быў гандлёва-мяшчанскі горад. У ім налічвалася 1.614 гандляроў, да 200 уладальнікаў прамысловых прадпрыемстваў. Найбольш буйныя з іх — Старавольскі—гаспадар веласіпеднага завода, браты Браун—уладальнікі фанернага завода, князь Друцка-Любецкі — гаспадар цагельна-кафельных прадпрыемстваў, заводаў і ўсёй зямлі, акружаючай горад.

На прамысловых прадпрыемствах працавала 1.815 чалавек. Лік рабочых увесь час змяншаўся. Абанкроціўшыяся фабрыканты і заводчыкі закрывалі свае прадпрыемствы. З 1924 па 1939 год у горадзе рад прадпрыемстваў былі закрыты. Рабочыя былі выкінуты на вуліцу. 5 тысяч чалавек хадзілі беспрацоўнымі. Да 2 тысяч чалавек налічвалася сезонных рабочых, якія працавалі па 2—3 дні ў тыдзень. Беспрацоўе з кожным годам расло.

Існаваўшая вялікая колькасць розных буржуазных і дробнабуржуазных партый — АЗОН, ППС, бунд і іншыя верай і праўдай служылі польскай буржуазіі. У час выбараў у сейм і органы самакіраўніцтва гэтыя партыі шляхам ашуканства і шантажу праводзілі ў органы ўлады прадстаўнікоў пануючага класа. Выбарчая кампанія суправаджалася разгортваннем жорсткай класавай барацьбы. Пры выбарах у сейм у 1935 годзе рабочыя Гродна адказалі забастоўкай на радзе прадпрыемстваў, патрабуючы змянення выбарчага закона. Вось што даносіў Вяліка-Бераставіцкі паліцэйскі пост:

«У Гродне праходзіць моцная агітацыя рэвалюцыйных мас, народ патрабуе змянення законапалажэння аб выбарах».

Падчас здаралася, калі ў органы самакіраўніцтва траплялі прадстаўнікі ад рабочых і інтэлігенцыі. Тады састаў выбараў лічыўся незаконным. Так, пры выбарах у Гродненскі магістрат у 1939 годзе было выбрана 9 чыноўнікаў, 6 купцоў, ксёндз і адзінкі ад рабочых і інтэлігенцыі. І гэты састаў магістрата ваявода адмовіўся зацвердзіць.

Толькі зараз, пры совецкай уладзе, працоўныя атрымалі магчымасць свабодна выбіраць сваіх сапраўды народных прадстаўнікоў у органы дзяржаўнага кіравання. 15 снежня выбаршчыкі Гродна на аснове самай дэмакратычнай Канстытуцыі ў свеце, Сталінскай Канстытуцыі, будуць галасаваць за вылучаных кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных. Кандыдатамі ў дэпутаты абласнога і гарадскога Саветаў дэпутатаў працоўных вылучаны лепшыя людзі, адданыя справе партыі Леніна—Сталіна.

Сярод кандыдатаў — работніца фанернага завода Марыя Астроўская, якая на заводзе працуе з 1933 года. За ўдзел у забастоўцы была выкінута з завода і паўтара годы была беспрацоўнай.

Калектыў настаўніцкага інстытута кандыдатам у абласны і гарадскі Советы вылучыў Анастасію Нікалаеўну Гаўрылік — лепшую настаўніцу горада. Яна працуе ў школе № 5. Кандыдатам у дэпутаты гарадскога Совета вылучылі Ольгу Ігнацьеўну Карпелюк — дачку чыгуначніка. Працуючы на фанерным заводзе, у 1936 годзе яна прымала актыўны ўдзел у забастовачным руху, за што была выгнана з завода. Зараз яна працуе старшынёй заводскага камітэта.

Выбарчая кампанія ў мясцовыя Советы выклікала сярод працоўных горада велізарны палітычны і вытворчы ўздым. Калектыў скурзавода № 5 да 1 лістапада выканаў гадавую вытворчую праграму. Набліжаецца да выканання гадавога плана шклозавод, цагельна-кафельны камбінат, паспяхова выконвае план табачная фабрыка і іншыя.

Вялікая работа праведзена па рэканструкцыі старых прадпрыемстваў горада. На радзе прадпрыемстваў пабудаваны і будуюцца новыя корпусы. Пасля рэканструкцыі скурзавод № 5 павялічыць выпуск скураных вырабаў у 8 разоў. Ён будзе даваць штогодна да 40 мільёнаў дэцыметраў хрому. На рэканструкцыю гэтага завода адпушчана 950 тысяч рублёў. Рэканструіруецца і табачная фабрыка, якая замест табаку будзе вырабляць папяросы. Веласіпедны завод пасля рэканструкцыі замест 4 тысяч будзе выпускаць каля 40 тысяч веласіпедаў. Занава перабудоўваецца табачная фабрыка (былая Шэрашэўскага), піўны завод (Слуцкага) перабудоўваецца для плодавінзавода, распачата будаўніцтва малочнага завода. Поўнасцю рэканструіравана літаграфія. Днямі здана ў эксплаатацыю новая ванная печ на шклозаводзе, пабудаваная ў гэтым годзе. Заканчваюцца будаўнічыя работы хлебакамбіната, абутковай фабрыкі. меблевай фабрыкі пры лесазаводзе.

Горад бурна расце і змяняе сваё аблічча. На рэканструкцыю і развіццё прамысловасці совецкі ўрад асігнаваў 7 мільёнаў 838 тысяч рублёў.

У выніку роста прамысловасці поўнасцю ліквідавана беспрацоўе— гэты страшэнны біч рабочага класа пры капіталізме. 5 тысяч чалавек, якім пагражала галодная смерць пры капіталістах, атрымалі работу. Лік рабочых у параўнанні з вераснем 1939 года павялічыўся ў тры разы.

З кожным днём паляпшаюцца жыллёва-бытавыя ўмовы рабочых. Рад рабочых сем'яў перасelены з падвалаў у кватэры былых заводчыкаў і фабрыкантаў. Работніца табачнай фабрыкі тав. Ахун перасelена ў кватэру былога буйнага гаспадара Каплана, сям'я рабочага-каменшчыка тав. Гольдштэйна — у кватэру былога купца Лапідуса і т. д.

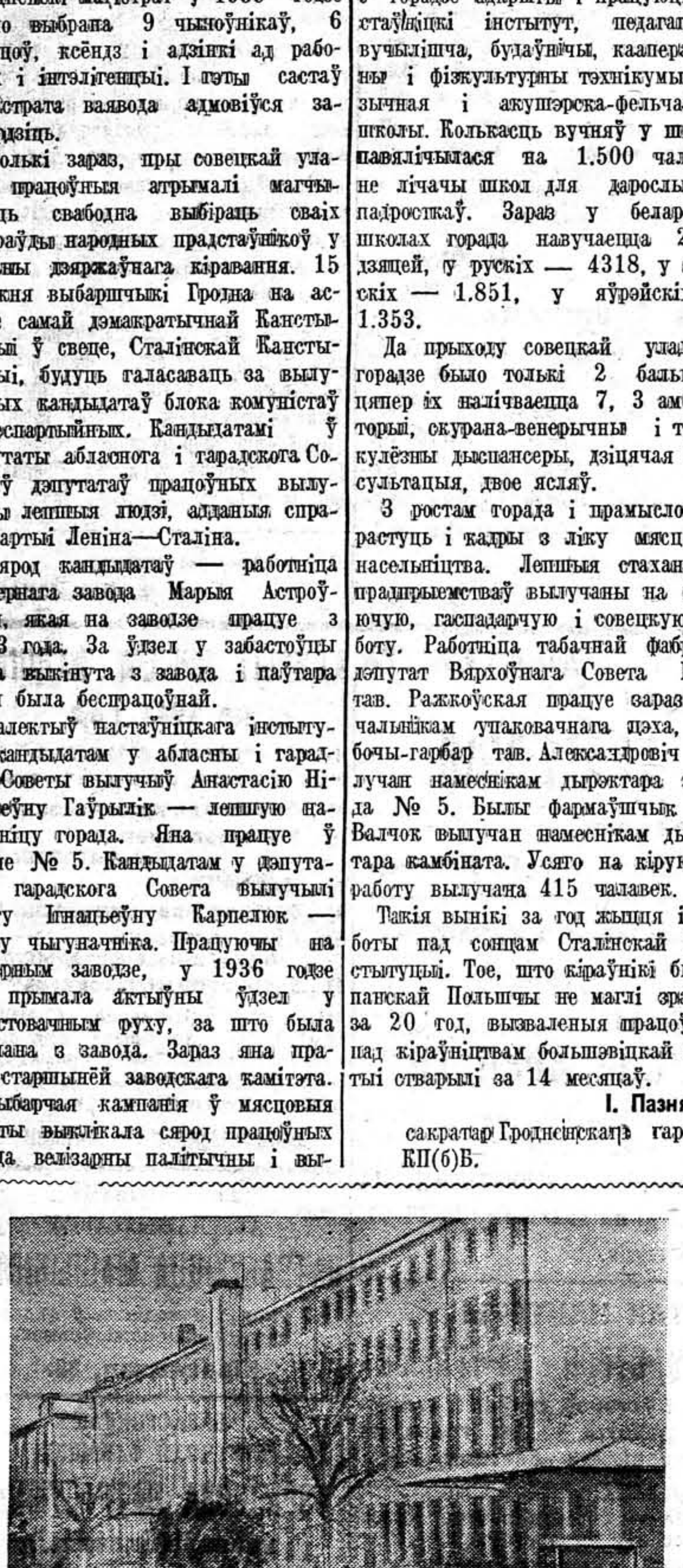
Расце сетка культурных устаноў. У горадзе адкрыты і працуюць настаўніцкі інстытут, педагагічнае вучылішча, будаўнічы, кааператыўны і фізкультурны тэхнікумы, музычная і акушэрска-фельчарская школы. Колькасць вучняў у школах павялічылася на 1.500 чалавек, не лічачы школ для дарослых і падросткаў. Зараз у беларускіх школах горада навучаецца 2.700 дзяцей, у рускіх — 4318, у польскіх — 1.851, у яўрэйскіх — 1.353.

Да прыходу совецкай улады ў горадзе было толькі 2 бальніцы, цяпер іх налічваецца 7, 3 амбулаторыі, скурана-венерычны і туберкулёзны дыспансеры, дзіцячая кансультацыя, двое ясляў.

З ростам горада і прамысловасці растуць і кадры з ліку мясцовага насельніцтва. Лепшыя стаханаўцы прадпрыемстваў вылучаны на кіруючую, гаспадарчую і совецкую работу. Работніца табачнай фабрыкі, дэпутат Вярхоўнага Совета БССР тав. Ражкоўская працуе зараз начальнікам упаковачнага цэха, рабочы-гарбар тав. Александровіч вылучан намеснікам дырэктара завода № 5. Былы фармацэўчык тав. Валчок вылучан намеснікам дырэктара камбіната. Усяго на кіруючую работу вылучана 415 чалавек.

Такія вынікі за год жыцця і работы пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі. Тое, што кіраўнікі былой панскай Польшчы не маглі зрабіць за 20 год, вызваленыя працоўныя пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі стварылі за 14 месяцаў.

І. Пазнякоў,
сакратар Гродненскага гаркома КП(б)Б.

Агульны выгляд гродненскай табачнай фабрыкі.

Фота А. Сапіра.

Сям'я Александровічаў

Чатыры сыны і нявестка Майсея Александровіча вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты Гродненскага горсовета.

На здымку: (справа налева) сыны Юда, Рафаіл, бацька Майсей, сын Хаім, нявестка Маша і сын Якаў.

Фота А. Сапіра.

СЯМ'Я РЭВОЛЮЦЫЯНЕРАЎ

Мы гутарылі з Майсеем Александровічам у яго на кватэры. Ён сядзеў за сталом і курыў цыгарку. У адказ на нашу просьбу расказаць пра сваё жыццё стары не спяшаючыся дастаў свой пашпарт і з гордасцю заявіў:

— Вось маё жыццё! За што я і мае сыны змагаліся—зараз ажыццявілася. Я—грамадзянін совецкай дзяржавы.

Дзеці ўдаліся ў Майсея—яшчэ з юных год яны паступілі ў комсамол, а затым і ў комуністычную партыю. Змагаліся за народную справу.

Узяць хоць-бы Хаіма. У 1920 годзе, калі Чырвоная Армія падышла пад Гродна, адступаючыя белапалякі ўзарвалі масты. Чырвоным войскам прышлося фарсіраваць Нёман убрад. У межах Гродна Хаім ведае раку, як свае пяць пальцаў.

І ён па гэтаму броду пераводзіць кавалерыю. Пяхоце-ж было цяжка і нязручна перабірацца. Хаім арганізоўвае ўсіх наднёманскіх юнакоў, і з плытоў сталі збудоўваць мост...

Хаім Майсеевіч Александровіч нарадзіўся ў 1903 годзе. 12 год ён пайшоў на свой хлеб—паступіў на завод. У 1922 годзе Хаім уступае ў комсамол. У арганізацыі ён прымае актыўны ўдзел і кіруе ячэйкай гарбароў.

У 1923 годзе яго прымаюць у комуністычную партыю Заходняй Беларусі. У 1924 годзе партыйная арганізацыя даручае тав. Александровічу арганізаваць і правесці дэманстрацыю ў дзень Міжнароднага юнацкага дня.

Тав. Александровіч распрацоўвае падрабязны план дэманстрацыі. Усё рабілася выключна канспіратыўна.

Раніцою 1 верасня па сігналу ў вызначанае месца сабралося 120 юнакоў і дзяўчат. З чырвоным сцягам калона рушыла ў напрамку да маста. Тут дэманстранты сустрэліся з палком салдат, якія вярталіся з манеўраў. Моладзь нечакана ўрэзалася ў калону салдат і пачала раскідваць лістоўкі. Салдаты падбіралі іх нарасхват і прагна чыталі. Афіцэры збянтэжыліся і не ведалі, што рабіць. З салдатамі прайшлі ледзь не да казармаў.

Па рашэнню арганізацыі тав. Александровіч працуе ў Вільні, Навагрудку, затым партыя пасылае яго ў Пінск для аднаўлення разгромленай акруговай арганізацыі.

Тут яго ў 1932 годзе, пры дапамозе правакатара, арыштоўваюць, збіваюць да непрытомнасці і кідаюць у турму. Пасля чатырохгадовага зняволення на работу нідзе не прымаюць, і ён жыве выпадковымі падзённымі заработкамі. Так працягвалася да прыходу Чырвонай Арміі.

З устанаўленнем совецкай улады Хаім Александровіч вяртаецца на скураапрацоўчы завод № 5, які раней належаў прамыслоўцу Кагану. Тут ён працуе ў якасці шынцоўшчыка. Неўзабаве яго, як лепшага стаханаўца, вылучаюць намеснікам дырэктара завода.

Зараз завод увесь у рыштаваннях: праводзіцца карэнная рэканструкцыя, абсталёўваюцца новыя светлыя корпусы, устанаўліваюцца навейшыя совецкія машыны. Не гледзячы на рэканструкцыйны перыяд, завод да 1 лістапада выканаў гадавую праграму і даў дзяржаве больш 12 мільёнаў дэцыметраў высокаякаснага хрому.

Майсей Якаўлевіч гардзіцца сваімі дзецьмі. Падобны Хаіму жыццёвы шлях прайшоў кожны з яго сыноў. Усе яны бачылі несправядлівасць капіталістычнага ладу, чыталі марксісцка-ленінскія творы, чыталі аб жыцці ў Совецкім Саюзе і арганізоўвалі масы на барацьбу за лепшае, новае і свабоднае жыццё. За сыноў даставалася старому Майсею ад паліцыянтаў. Уварвуцца, бывала, у дом, ператрасуць, перавернуць усё рыззё і пачнуць дапытвацца: «Э, сабачая морда, гавары, дзе твой Хаім, Рафаіл, Янкель?!».

Старога вялі ў дэфензіву і «тлумачылі»:

— Калі не скажаш, дзе твае сыны, то вось гэтай прыладай мы табе праз нос два літры вады напампуем. Пойдзеш на той свет да святога Майсея.

Нічога не памагала. Стары маўчаў. Яго мучылі, збівалі да паўсмерці і выкідвалі ў калідор. Паляжыць стары Майсей, ачнецца ад пабояў і папляцецца дадому, з болем і крыўдай на сэрцы.

Канчаткова і ўпэўнена пайшоў у ногу з сынамі Майсей Якаўлевіч пасля таго, як яго трох сыноў — Элю, Якава і Рафаіла ў адзін дзень судзілі і ў ланцугах адправілі ў турму. Бацька прысутнічаў на судзе. З вачэй яго не выранілася і слязінка, але яны гарэлі агнём нянавісці.

З таго часу Майсей Якаўлевіч актыўна стаў дапамагаць падпольшчыкам. Ён ездзіў у Варшаву, прывозіў розныя лекі па рацэптах для палітзняволеных, перадаваў ім ежу, табак. У турме яго называлі «бацька палітзняволеных». Выходзячыя з турмы пасля адбыцця кары па паролю ішлі да «бацькі». Ён даваў ім грошы і накіроўваў па назначэнню. Да прыходу совецкай улады Майсей Якаўлевіч не ведае такога моманту, каб яго сыны ўсе былі на волі. То адзін, то другі, а то разам усе сядзелі ў турмах. Разам яны, пачынаючы з 1925 года, прасядзелі ў турмах больш 25 год.

Гардзіцца мінулым сваіх дзяцей стары Майсей. А яшчэ больш гардзіцца і радуецца іх цяперашнім жыццём.

Сын яго Хаім—намеснік дырэктара завода, Юда—загадчык вытворчасцю швейнай фабрыкі, Рафаіл—памочнік аператыўнага ўпаўнаважанага аддзялення гарадской міліцыі, Якаў—стаханавец веласіпеднага завода, Эля працуе ў магазіне, дзве дачкі на табачнай фабрыцы, нявестка Маша—старшыня гарадскога камітэта МОПР'а.

Як апраўдаўшых сябе на рабоце, даказаўшых адданасць справе Леніна—Сталіна, комуністычнай партыі, чатырох братоў — Хаіма, Юду, Рафаіла, Якава і нявестку Машу працоўныя Гродна на сваіх перадвыбарчых сходах вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты гарадскога Совета дэпутатаў працоўных.

Сыны Майсея Александровіча апраўдаюць высокае давер'е сваіх выбаршчыкаў. Яны ўсё сваё маладое жыццё аддалі барацьбе за вызваленне працоўных з-пад панскага ярма. Ці думаў стары Александровіч, што ён дажыве да гэтых шчаслівых і радасных дзён, калі яго сыны выйдуць не толькі з турмы, але будуць знатнымі людзьмі і будуць на кіруючых пастах. Ён верыў, што будзе такі час. Гэты час настаў раней, чым думаў стары Майсей.

Г. Лупсякоў.

Гродна.

Совецкая ўлада — гэта родная маці

(Прамова старшай медыцынскай сястры Е. А. ЯНІШЭЎСКАЙ-НІКАЛАЕВАЙ на перадвыбарчым сходзе інтэлігенцыі г. Гродна).

Таварышы! Я ніколі ў сваім жыцці не выступала на такім сходзе. Гаварыць я многа не ўмею. Скажу толькі адно: совецкая ўлада—гэта родная маці.

У час імперыялістычнай вайны я была бежанкай і аставіла ў Совецкім Саюзе дачку і сына. Хаця яны былі і не зусім малыя, але я вельмі аб іх непакоілася. Доўгія годы я з імі не бачылася.

Нас вызваліла доблесная Чырвоная Армія з-пад цяжкага ярма памешчыкаў і капіталістаў. І вось да мяне прыязджаюць сын і дачка. Я нават і не марыла аб тым, што іх такімі ўбачу. Дачка — артыстка Маскоўскага Вялікага тэатра, а сын — на адказнай гаспадарчай рабоце. Бачыце, якімі людзьмі сталі мае дзеці! Іх выхавала совецкая ўлада.

На 1 Мая я была ў Маскве. Дні, якія правяла ў чырвонай сталіцы, гэта самыя шчаслівыя дні ў маім жыцці. Пабывала ў метро. Якая там прыгожасць!

Была я і ў тэатры, дзе выступала мая дачка. Ёй вельмі доўга апладыравалі, выклікалі на сцэну па некалькі разоў. Я слухала, глядзела і плакала ад радасці. Мне хацелася крычаць на ўвесь зал, што гэта спявае мая дачка.

Мне 61 год. Медыцынскай сястрой працую 37 год. У 1920 годзе, у часе вайны з белапалякамі, мне прыходзілася даглядаць раненых чырвонаармейцаў. Калі Чырвоная Армія адступіла, тады галоўны ўрач бальніцы паклікаў мяне і сказаў: «Добрай была для большэвікоў, для нас ты не падыходзіш». І мяне прагналі з работы.

Некалькі слоў скажу, як у былой Польшчы лячылі. Вядома, што лячыцца мог толькі той, хто меў грошы. А грошы меў багаты. У вёсцы ў беднякоў хварэлі дзеці, але іх не лячылі, бо не было грошай заплаціць урачу. Зараз к нам у бальніцу прывозяць дзесяткі людзей, хварэючых на працягу некалькіх год. Яны не лячыліся таму, што сродкаў не мелі. За год совецкай улады многа вылечана такіх людзей у нашай бальніцы.

За радаснае жыццё, якое дала совецкая ўлада мне і маім дзецям, я хачу аддзякаваць ёй чэснай, адданӑй работай на карысць нашай радзімы.

Няхай жыве наша родная совецкая ўлада!

Няхай жыве Чырвоная Армія — наша вызваліцельніца!

Няхай жыве наш дарагі і любімы таварыш Сталін!

★ ★ ★

Аб „механіцы“ выбараў у былой Польшчы

Хачу расказаць, як праводзіліся выбары ў гарадское самаўпраўленне ў Гродне ў 1939 годзе, пры ўладзе памешчыкаў і капіталістаў. Асабліва ніхто з насельніцтва не цікавіўся выбарамі. Кожны ведаў, што выбары не могуць быць сапраўднымі, бо прывыклі ўжо да «цудаў» у выбарах. У 1934 годзе на працягу ночы выбараў твaрыліся такія «цуды» у выбарчых урнах. І раніцой аказалася, што выбраны амаль усе азонаўцы. На некаторых участках яны атрымалі нават 120 процантаў галасоў, больш чым магло быць.

У час выбараў у 1939 годзе горад быў раздзелен на акругі з такім разлікам, каб ні ў якой акрузе не мелі большасці галасоў беларусы, яўрэі. Для гэтага вуліцы разбіваліся на некалькі акруг.

Як толькі было закончана раздзяленне горада на акругі, адразу пачалі складаць спіскі выбаршчыкаў. Майстрам гэтай справы быў чыноўнік магістрата Геківач, які па ўказаннях улад так лоўка змайстраваў спіскі, што ў іх трапіла не больш паловы выбаршчыкаў. Цэлыя вуліцы былі прапушчаны. У яўрэйскіх сем'ях часта ўнасілі ў спісак толькі аднаго чалавека, а астатніх прапускалі. Больш 25 процантаў выбаршчыкаў-яўрэяў не былі ўнесены ў спіскі. У спісках рабілася знарок столькі памылак, што мала хто дапускаўся да выбараў. Амаль усе імёны былі пераблытаны. Замест «Тайбы» пісалі «Файба», замест жаночага імені «Іда» пісалі мужчынскае «Юда», замест «Давід» — «Данц», замест «Юда» — «Чуда», «Фёдар» — «Тэадор».

Калі спіскі былі вывешаны, то больш паловы выбаршчыкаў падалі заявы аб унясенні паправак. Асабліва многа было заяў у 5-й і 6-й акругах. Заявы падавалі ў галоўную выбарчую камісію. Гэтыя заявы ніхто не чытаў, іх проста складвалі ў кучу. Усіх запэўнялі, што памылкі будуць выпраўлены, але потым пры галасаванні выявілася, што ніякія памылкі выпраўлены не былі, і гэтых выбаршчыкаў да галасавання не дапускалі. Калі-ж хто з выбаршчыкаў спрабаваў пратэставаць, то яму пагражалі расправай. Да старшыні акруговай камісіі суддзі Кадлубая звярнулася дэлегацыя працоўнай інтэлігенцыі. І ён ім адказаў: «Вы можаце скардзіцца, але мы будзем ведаць, што пра вас думаць». Зразумела, што пасля такога адказу рэдка хто рашаўся падаваць скаргу.

У дзень выбараў многія выбаршчыкі не былі дапушчаны ў памяшканне для галасавання. Іх знарок затрымлівалі рознымі фармальнасцямі, а ў 9 гадзін вечара закрылі дзверы і нікога больш не пускалі для галасавання.

Н. Вейцман,
галоўны бухгалтар гродненскага веласіпеднага завода.

—o—

Агітую мясцовымі фактамі

Перш чым прыступіць да занятказ, я абышоў усе кватэры выбаршчыкаў, азнаёміўся з імі. У гэты-ж дзень дагаварыўся аб занятках. У кожным доме мяне сустракалі вельмі цёпла, ветліва. Кожны выбаршчык запрашаў да сябе на кватэру для правядзення заняткаў.

Праводзячы заняткі ці гутаркі, я скарыстоўваю мясцовыя факты. Аднойчы расказаў падрабязна аб выбарах у Гродненскі магістрат, якія праходзілі ў 1939 годзе. У час гэтых выбараў у магістрат была выбрана частка прадстаўнікоў ад рабочых і інтэлігенцыі горада. Тады ваявода не зацвердзіў састаў магістрата.

Я таксама расказваю сваім выбаршчыкам аб кандыдатах у дэпутаты гарадскога Совета. Па нашай 14-й выбарчай акрузе будзе балатыравацца ў дэпутаты гарадскога Совета Міхал Цырульніцкі. Гэта рабочы-гарбар. Зараз працуе майстрам аддзелачнага аддзялення скурзавода № 5.

Выбаршчыкі заяўляюць, што 15 снежня яны аднадушна аддадуць свае галасы за вылучаных кандыдатаў, бо гэтыя кандыдаты з'яўляюцца сапраўды прадстаўнікамі народа.

І. Гарніцкі,
агітатар выбарчага ўчастка № 1 г. Гродна.

ПРЫБЫЦЦЁ РУМЫНСКАГА ПРЭМ'ЕРА АНТАНЕСКУ Ў БЕРЛІН

БЕРЛІН, 22 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае, што сёння ў Берлін па запрашэнню германскага ўрада прыбылі румынскі прэм'ер генерал Антанеску і міністр замежных спраў Стурдза.

—о—

Гітлер прыняў Антанеску

БЕРЛІН, 22 лістапада. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што 22 лістапада ў прысутнасці германскага міністра замежных спраў Рыбентропа Гітлер прыняў прэм'ера Румыніі генерала Антанеску і міністра замежных спраў Стурдза, з якімі меў працяглую гутарку. Сёння-ж Антанеску і Стурдза былі прыняты Рыбентропам.

—о—

Дэкрэт Антанеску аб нямецкім мяншынстве ў Румыніі

БУХАРЭСТ, 21 лістапада. (ТАСС). Дэкрэтам генерала Антанеску нямецкае мяншынства ў Румыніі афіцыяльна прызнана «юрыдычна поўнапраўнай асобай». Прадстаўніком нямецкага мяншынства ў Румыніі з'яўляецца адгэтуль «нацыянал-сацыялісцкая партыя нямецкай групы ў Румыніі». Нямецкае мяншынства мае права вывешваць побач з румынскім флагам флаг германскай дзяржавы. Кіраўніцтва нямецкага мяншынства мае права выдаваць дэкрэты, абавязковыя для ўсіх немцаў, якія пражываюць у Румыніі.

—о—

Зварот дэ Голя да ўрада Вішы

НЬЮ-ЙОРК, 21 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе карэспандэнт агенцтва Асошыэйтэд Прэс з Вішы, французскі ўрад аб'явіў, што ім атрымана тэлеграма ад генерала дэ Голя, у якой апошні пагражае пакараннем 8 афіцыяльным прадстаўнікам з Вішы, захопленым ім у Габоне, у выпадку, калі ўлады Вішы пакараюць 8 афіцэраў, прыхільнікаў дэ Голя, захопленых у Дакара. Дэ Голь заяўляе, што ў яго руках знаходзяцца, у прыватнасці, віцэ-генерал-губернатар французскай Экватарыяльнай Афрыкі генерал Тэцю, два палкоўнікі і адзін маёр. Дэ Голь прапануе ўраду Вішы зрабіць абмен палоннымі. Урад далей заявіў, што ён не адказаў на тэлеграму дэ Голя.

—о—

Агенцтва Юнайтэд прэс аб эвакуацыі англічан з Японіі

НЬЮ-ЙОРК, 22 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, англійскія консульствы настойваюць на тым, каб англічане, прысутнасць якіх у Японіі не выклікана неабходнасцю, як мага хутчэй пакінулі краіну.

АНГЛА-ГЕРМАНСКАЯ ВАЙНА

Германскія паведамленні

БЕРЛІН, 22 лістапада. (ТАСС). Вярхоўнае камандаванне паведамляе: «У ноч на 21 лістапада германская авіяцыя зрабіла паспяховыя налёты на Лондан, ваенныя прадпрыемствы Англіі, партовыя збудаванні і прадпрыемствы снабжэння Англіі. У радзе месц узніклі многалікія пажары.

Учора былі скінуты бомбы на важныя ў ваенных адносінах аб'екты Паўднёвай і Паўднёва-Усходняй Англіі.

Англійскія самалёты ў ноч на 22 лістапада налётаў на тэрыторыю Германіі не рабілі. Два германскіх самалёты прапалі без вестак.

БЕРЛІН, 22 лістапада. (ТАСС). Як перадае германскае інфармацыйнае бюро, самалёты паспяхова бамбардыравалі ў Лондане Сіці і адзін з кварталаў. Зарэгістрыравана прамое пападанне бомб у чыгуначныя збудаванні Кембрыджа, Іпсвіка, Ісборна і ў некалькі заводаў.

Выступленне Чэрчыля

ЛОНДАН, 21 лістапада. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, сёння прэм'ер - міністр Чэрчыль выступіў з аглядам ваенных дзеянняў па міжземнаморскім тэатры вайны. У басейне Міжземнага мора, сказаў Чэрчыль, маюцца два тэатры вайны. Па-першае, Англіі неабходна абараніць Егіпет і Суэцкі канал супроць колькасна пераважаючых сіл праціўніка. Некалькі месяцаў таму назад гэта прадпрыемства здавалася больш чым цяжкім і сумніцельным. Аднак у цяперашні час маецца ўпэўненасць, што Англія зможа справіцца з гэтай задачай у выпадку нападу праціўніка. Па-другое, у басейне Міжземнага мора адбываецца вайна Італіі супроць Грэцыі, якая пакульшто змагла ачысціць сваю тэрыторыю ад утаргнуўшагася праціўніка. Адзначыўшы, што неабходна мець на мэце абодва гэтыя тэатры вайны, Чэрчыль заявіў, што у гэтых адносінах робіцца ўсё магчымае.

У заключэнне Чэрчыль сказаў: аж да цяперашняга часу вайна вялася паміж поўнасцю ўзброенай Германіяй і на чвэрць або напалову ўзброенай Брытанскай імперыяй, аднак наступіць такі час, калі Англія будзе таксама добра ўзброена, як яе праціўнікі.

АНГЛА-ІТАЛЬЯНСКАЯ ВАЙНА

ЛОНДАН, 22 лістапада. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, учора над усходняй Лівіяй адбыўся паветраны бой паміж 60 італьянскімі і 15 англійскімі знішчальнікамі. Збіта 7 італьянскіх знішчальнікаў «Фіат КР-42». Усе англійскія самалёты, удзельнічаўшыя ў баі, вярнуліся на свае базы.

Англійская авіяцыя зрабіла паспяховыя налёты на албанскі порт Дураца і аэрадромы ў Тыране (Албанія).

У Эрытрэі англійскія самалёты падвергні бамбардыроўцы порт Асаб, прычыніўшы разбурэнні будынкам, партовым збудаванням і ваенна-марскому штабу.

20 лістапада англійскі знішчальнік збіў у раёне Адэна італьянскі бамбардыроўшчык, тры чалавекі з экіпажа якога ўзяты ў палон.

Вайна ў басейне Міжземнага мора і ў Афрыцы

РЫМ, 22 лістапада. (ТАСС). Італьянскае камандаванне паведамляе: «Нашы войскі, складаючыяся з двух дывізій, размешчаных уздоўж граніцы паміж Грэцыяй і Албаніяй, у раёне горада Корча, пасля 11-дзённых баёў адступілі на пазіцыі, якія знаходзяцца на захад ад горада, які эвакуіраван. У час гэтага перыяда адбываліся жорсткія баі. Мы панеслі значныя страты. Страты праціўніка таксама значныя, а можа быць і перавышаюць нашы. Італьянскія войскі канцэнтрыруюцца на новай абарончай лініі.

У Паўночнай Афрыцы бамбардыроўцы падвергліся чыгуначныя збудаванні і іншыя ваенныя аб'екты праціўніка ў Мерса-Матрух. Як зараз выяснілася, у час боя, які адбываўся 19 лістапада, было знішчана каля 10 непрыяцельскіх танкаў і пашкоджана каля 20 грузавікоў. Праціўнік панёс таксама значныя страты людзьмі.

Англійская авіяцыя зрабіла налёты на Солум, Бардзію, Тоубрук і Бенгазі. Урон нязначны. Непрыяцельскія ваенныя караблі бамбардыравалі зону, размешчаную на ўсход ад Сідзі-Барані і нашы пазіцыі ў Мактыля. Афяр і пашкоджанняў няма.

У Эгейскім моры самалёты праціўніка беспарадачна скінулі бомбы на востраў Лерос. Вялікая частка з іх упала ў мора.

Ва Усходняй Афрыцы англійская авіяцыя бамбардыравала рад пунктаў, дзе афяры і пашкоджанні нязначныя».

ІТАЛА-ГРЭЧАСКАЯ ВАЙНА

БІТОЛЬ, 22 лістапада. (ТАСС). Усю ноч і раніцу ў ваколіцах горада Бітоля была чутна моцная артылерыйская кананада, якая даносілася з італа-грэчаскага фронта ў Корчы. Відавочна, грэчаскае камандаванне рашыла фланговым ударам адкінуць італьянцаў ад Корчы. Перадавыя грэчаскія атрады адыходзяць на поўнач у бок ад Эльбасана. З Охрыда паведамляюць, што ў раён возера Охрыд таксама накіраваны грэчаскія войскі. У даны момант для італьянцаў узнікае небяспека, што грэкі перарэжуць дарогу Корча — Поградзец.

Англійская авіяцыя бесперапынна бамбардыруе адступаючыя італьянскія калоны.

На ўроку арыфметыкі ў шостым класе беластоцкай сярэдняй школы № 7. Фота А. Сапіра.

З МІНУЛАГА

Гінулі дзіцячыя таленты

Панурае і сумнае жыццё дзяцей працоўных у капіталістычных краінах. Ніхто аб іх не клапоціцца, яны аддадзены на ласку вуліцы. І нічога дзіўнага, што сярод іх часта гінуць буйныя таленты. Не раз я ў сваёй педагагічнай практыцы бачыў такія з'явы. Пераважна ўсе прычыны няшчасцяў гэтых юнакоў заключаліся ў адсутнасці матэрыяльных сродкаў на далейшую навуку.

Прывяду прыклады.

Некалькі год таму назад я меў у Несвежы вучня, прозвішча якога Ліс. Ён меў надзвычайныя мастацкія здольнасці і пры гэтым быў вельмі здольным вучнем. Цэлыя дні ён маляваў паўсюды, дзе мог. Аб далейшай навуцы і развіцці яго таленту не магло быць і гутаркі, бо яго бацька быў нізка аплачваемым рабочым і к таму часта беспрацоўным. Я стараўся зацікавіць розных уплывовых людзей гэтым хлапчуком. Я пісаў паўсюды, дзе толькі было магчыма, але ўсе мае намаганні, каб хлапчук мог далей развіваць свой талент, канчаліся няўдачай. Я быў безадпаможны. Яго бацька, які бачыў безрэзультатнасць маіх намаганняў, сказаў мне, што калі быў маладым, ён таксама меў мастацкі талент, але, відаць, у гэтым праклятым свеце (гэта значыць пры капіталістычным ладзе) перад бедным рабочым усюды зачынены дзверы. Гэта была праўда.

Другі прыклад з Беластока. У школе паўшэхнай № 8 (цяпер сярэдняя школа № 4), дзе я працаваў да прыходу Чырвонай Арміі, быў вучань Ян Завадскі, сын беднага селяніна з прадмесця Беластока. Гэта быў скромны, спакойны і пры тым вельмі добры вучань. Па ўсіх прадметах ён заўсёды меў выдатную ацэнку. Калі ён скончыў 6 класаў, я ўгаварваў яго бацькоў, каб яны аддалі яго ў гімназію. Але тыя нават не хацелі аб гэтым слухаць, бо не мелі грошай. З ацэнкай па ўсіх прадметах «Вельмі добра» Ян скончыў 7-ы клас. Мне было шкода здольнага хлапчука, і я ўгаварыў яго маці паслаць Яна на экзамен у гімназію. Школа з свайго боку абяцала, што будзе старацца, каб яго аслабанілі ад платы за навуку. Мы паслалі ў гімназію характарыстыку Завадскага і ў заключэнне прасілі, каб гімназія аслабаніла яго ад платы, як вельмі здольнага вучня і сына бедных бацькоў.

Якое-ж было здзіўленне і абурэнне ўсяго настаўніцкага калектыва, калі мы даведаліся, што Завадскі не здаў экзамен. Пазней аказалася: ён «праваліў» не таму, што не ведаў, а таму, што ў гімназіі даведаліся з пераслалай характарыстыкі, што ён не можа плаціць за вучобу. Гэта факт, які добра памятаюць настаўнікі былой 8-й паўшэхнай школы.

Такіх фактаў можна прывесці многа. Вось вучаніца Сара Меклер. Яна была музыкальна адароная і мела прыемны голас для спеваў, але вучыцца далей не магла. Здарылася так, што яе брат-музыкант дастаў работу ў Варшаве. Ён забраў яе да сябе і аддаў у кансерваторыю. Але больш двух год не мог вытрымаць высокай платы за навучанне. Перад самым пачаткам польска-германскай вайны яна прыехала да мяне параіцца, што рабіць.

Але тут нечакана сонца заззяла для яе. У Беласток прышла Чырвоная Армія, і малая Маклер выступала ў Доме Чырвонай Арміі, у гарадскім тэатры, а потым пайшла на конкурс і цяпер вучыцца за кошт дзяржавы ў Мінску.

Гэтага яна не магла-б дасягнуць у буржуазнай Польшчы.

М. Бархаш.

Санітарная работа ў школах

У бягучым вучэбным годзе праведзена вялікая работа па рамонту і прывядзенню ў належны парадак памяшканняў беластоцкіх школ. Школы змянілі свой выгляд. Значна палепшан іх санітарны стан. Як недахоп, трэба адзначыць, што ў некаторых школах дрэнна абсталяваны прыбіральні, нехапае вешалак, рукамыйнікаў.

Кожная школа абслугоўваецца зараз урачом і медыцынскай сястрой. Створаны санпасты з самых вучняў, якія сочаць за асабістай гігіенай сваіх таварышоў. Для павышэння санітарнага ўзроўню вучняў у школах наладжваюцца санітарныя выстаўкі.

М. Помпер.

МАСТАКІ БЕЛАСТОКА ЎКЛЮЧЫЛІСЯ Ў ВЫБАРЧУЮ КАМПАНІЮ

60 мастакоў Беластока ўключыліся ў выбарчую кампанію па выбарах у мясцовыя Советы дэпутатаў працоўных. Кожны з іх аформіць па аднаму выбарчаму участку. Сярод мастакоў створаны брыгады агітатараў.

Спецыяльны плакат, прысвечаны выбарам, падрыхтоўвае беластоцкі камбінат выяўленчага мастацтва.

—о—

Вечар сустрэчы вучняў польскіх і яўрэйскіх школ

Днямі ў Аўгустове быў праведзен інтэрнацыянальны школьны вечар. Да вучняў польскай школы № 4 прышлі ў госці вучні 5-й яўрэйскай. Праграма вечара складалася з дэкламацый і песень на рускай, польскай і яўрэйскай мовах.

Л. К.

—о—

Мастацкая самадзейнасць у вёсцы

Разгарнулася мастацкая самадзейнасць сярод насельніцтва вёскі Звяркі, Заблудаўскага раёна. Добра працуюць харавы і драматычны гурткі. Днямі ў вясковым клубе была пастаўлена п'еса «Станцыя Злочувышкі». У бліжэйшы час драмгурток пакажа новую п'есу.

І. Жыляк.

—о—

Новыя радыёвузлы

У Беластоцкай вобласці ёсць 6 радыёвузлоў: у Беластоку, Гродне, Граеве, Саколцы, Друскеніках і Кольна.

Пачалося будаўніцтва новых радыёвузлоў у Ломжы, Аўгустове і Цэханаўцы магутнасцю па 2.500 радыёточак кожны. Аўгустоўскі радыёвузел пачне працаваць у бліжэйшыя дні, астатнія два — у першай палове снежня.

—«о»—

Па слядах нашых матэрыялаў

„Стыль работы беластоцкага жылупраўлення"

У нашай газеце было змешчана пісьмо тав. В. Раманчука, у якім указвалася, што ў радзе гарадскіх устаноў Беластока, у тым ліку ў гарадскім выканаўчым камітэце, прыёму наведвальнікаў і разгляданню іх спраў не ўдзяляецца патрэбнай увагі. Гэта ў першую чаргу адносіцца да гарадскога жылёвага ўпраўлення. Людзі тут гадзінамі прастойваюць у чаканні прыёму і не могуць дабіцца вырашэння сваіх пытанняў.

Начальнік аблжылупраўлення тав. Мілер паведамляе, што факты, указаныя ў заметцы, зусім правільныя. Горвыканком абавязаў горжылупраўленне перабудаваць сваю работу. Прыняты меры па ўпарадкаванню прыёму наведвальнікаў.

Адказны рэдактар
Б. М. ЗЕЛЬМАНАЎ

Адрас рэдакцыі: БССР, г. Беласток, будынак аблвыканкома. Тэлефоны: адказнага рэдактара—17-62, адказнага сакратара—49, аддзелаў прапаганды і партыйнага—16-10, эканамічнага аддзела—праз камутатар аблвыканкома, № 23, аддзел пісем—праз камутатар аблвыканкома, № 22. Выдавецтва і бухгалтэрыя—14-32.

ЎБ — 104. Тыраж 12.000 экз. Друкарня Беластокдруку.